

Samen aan de slag

**Visie op maatschappelijke ondersteuning
in Velsen 2012-2015**

(versie college/raad)

Inhoudsopgave

VOORWOORD	1
1. INLEIDING	3
EEN NIEUWE OPZET	3
DE WMO-VISIE IN BREDER KADER	4
ONTWIKKELINGEN	4
OPBOUW	5
2. MISSIE EN UITGANGSPUNTEN	6
3. HET BEVORDEREN VAN ZELFREDZAAMHEID	9
INFORMATIE, ADVIES EN CLIËNTONDERSTEUNING	9
MANTELZORGONDERSTEUNING	10
CENTRUM VOOR JEUGD EN GEZIN.....	11
MAATSCHAPPELIJKE OPVANG, OGGZ, EN AMBULANTE VERSLAVINGSZORG.....	12
4. HET BEVORDEREN VAN ZELFSTANDIG WONEN	13
WONEN VOOR MENSEN MET EEN BEPERKING EN SPECIFIEKE GROEPEN	13
MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING AAN HUIS (O.A. HULP BIJ HET HUISHOUDEN).....	13
ZORG AAN HUIS	14
EEN LEEFBARE WOONOMGEVING	14
5. HET BEVORDEREN VAN PARTICIPATIE	16
STIMULEREN VAN VRIJWILLIGERSWERK EN WIJKINITIATIEVEN.....	16
MAATSCHAPPELIJKE STAGES	17
BUURTHUISWERK EN OPBOUWWERK	17
MOBILITEIT.....	18
6. NIEUWE TAKEN VOOR GEMEENTEN	19
DECENTRALISATIE VAN DAGBESTEDING VAN AWBZ NAAR DE WMO	19
DECENTRALISATIE VAN JEUGDZORG	20
WET WERKEN NAAR VERMOGEN.....	21
7. MAATSCHAPPELIJKE ACCOMMODATIES	23
ONTMOETINGSCENTRA: WAT IS DE HUIDIGE SITUATIE?.....	23
CRITERIA VOOR DE SPREIDING VAN ONTMOETINGSCENTRA	23
ACCOMMODATIES OP HET GEBIED VAN MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING	24
PEUTERSPEELZALEN	24

Voorwoord

Voor u ligt de visie “Samen aan de slag: maatschappelijke ondersteuning in Velsen”. De visie bevat uitgangspunten en ambities voor de beleidsperiode 2012 tot en met 2015 en maakt onderdeel uit van de strategische agenda “leven en participeren”. De ambities betreffen zowel nieuwe als bestaande taakvelden. “Samen aan de slag” betekent voor ons samen beleid maken, samen in de praktijk handen en voeten geven aan maatschappelijke ondersteuning en tot slot, waar nodig, samen met andere gemeenten de regie voeren.

Ambities

Bestaande taakvelden

De ambities in deze visie gaan deels over vernieuwing en verdere ontwikkeling van bestaande taakvelden binnen de Wmo. Te denken valt onder meer aan het kwalitatief en financieel toekomstbestendig maken van het welzijnswerk, de verdere ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin en de vernieuwing van beleid op het gebied van mantelzorgondersteuning. Voor een ander deel is er sprake van voortzetting van bestaand beleid. Behaalde resultaten uit de voorgaande beleidsperiode willen wij zoveel mogelijk consolideren. Gezien de geplande bezuinigingen is dit een ambitieuze opgave.

Nieuwe taakvelden

In deze nieuwe beleidsperiode wordt de begeleiding van mensen met een matige of ernstige beperking vanuit het Rijk (de AWBZ) overgeheveld naar de gemeenten (de Wmo). Daarnaast komt de jeugdzorg onder de paraplu van de Wmo. Deze operatie zal in euro's de bestaande taakvelden binnen de Wmo evenaren of zelfs overtreffen. De introductie van de Wet werken naar vermogen vormt geen onderdeel van de Wmo, maar dient wel hiermee in samenhang gezien te worden. Onze ambitie is om de nieuwe taakvelden in te voeren volgens de daarvoor gestelde termijnen.

Samen aan slag

Samen beleid maken

De Wmo is een participatiewet, niet alleen als het gaat om maatschappelijk meedoen, maar ook in de beleidsvorming. Om input te verzamelen van het maatschappelijk middenveld zijn dit voorjaar drie participatiebijeenkomsten gehouden: één over de hervorming van het welzijnswerk, één over de invulling van de bezuinigingen en tot slot een bijeenkomst over informatie, advies en cliëntondersteuning. In dit visiedocument hebben wij getracht de inbreng van de gemeenteraad, die van de Wmo-raad, het Gehandicaptenberaad Velsen en de Lokaal Samenwerkende Bonden Ouderen zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen. Zeer concrete suggesties, zoals de deskundigheid die nodig is voor het houden van keukentafelgesprekken, komen in deelnotities nader aan de orde.

Samen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering

In het nieuwe beleid wordt meer dan voorheen gekeken naar de capaciteiten en talenten van de burger zelf. Indien hij of zij onvoldoende op eigen kracht kan meedoen in de samenleving wordt gekeken of familie, vrienden en of burens hem/haar kunnen ondersteunen. Mocht dit niet toereikend zijn, dan komen gemeentelijke voorzieningen aan bod. Maatschappelijke ondersteuning wordt met andere woorden, meer dan voorheen, een coproductie van de burger, de *civil society* (mantelzorgers, vrijwilligers, verenigingen etc.) en uitvoerende organisaties die – onder meer - in opdracht van de gemeente hun werk doen. De gemeente voert regie, verbindt, werkt samen, stimuleert, communiceert en stelt heldere doelen en resultaten.

Samenwerken met andere gemeenten

Met de komst van de extramurale begeleiding uit de AWBZ en decentralisatie van de jeugdzorg neemt het belang van intergemeentelijke samenwerking toe. Tegelijk worden voorzieningen zoveel mogelijk lokaal aangeboden. Op de volgende bestaande taakvelden vindt reeds samenwerking tussen gemeenten plaats:

- Individuele voorzieningen, waaronder hulp bij het huishouden, de ov-taxi, woonvoorzieningen en hulpmiddelen (Velsen, Beverwijk, Heemskerk en Uitgeest);
- Centrum voor Jeugd en Gezin (Velsen, Beverwijk, Heemskerk en Uitgeest);
- Mantelzorgondersteuning (Velsen, Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Castricum);
- Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg, de aanpak van huiselijk geweld en verslavingszorg (Midden- en Zuid- Kennemerland).

Samen gaan wij het maken! Voor nu en voor de toekomst.

Het college van burgemeester en wethouders

1. Inleiding

In deze paragraaf wordt een nieuwe opzet en indeling voor de Wmo beschreven. Ook wordt de Wmo in de breder perspectief gezet door raakvlakken met andere beleidsterreinen te inventariseren en belangrijke ontwikkelingen te benoemen. Deze paragraaf eindigt met een leeswijzer.

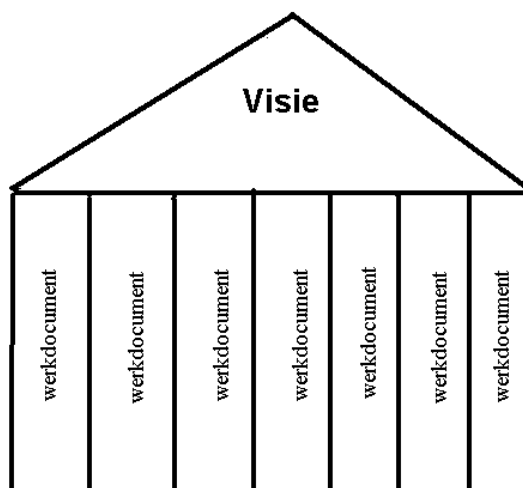
Een nieuwe opzet

Met de komst van nieuwe taken en verantwoordelijkheden naar gemeenten wordt het werkerterrein van de Wmo groter. Enerzijds ontstaat hierdoor de behoefte aan overzicht en meer inzicht in de samenhang van de verschillende onderdelen van de Wmo. Anderzijds bestaat de wens om de Wmo “behapbaar” en bespreekbaar te houden.

Om aan beide wensen tegemoet te komen gaan wij de komende beleidsperiode werken met een visie (onderliggend document) met daaraan gekoppeld werkdocumenten. De visie bevat de uitgangspunten, belangrijke ambities en de samenhang tussen de verschillende onderdelen van de Wmo. Om de samenhang te realiseren kiezen we voor een programmatische uitvoering van het Wmo beleid.

Aan de hand van verschillende projecten binnen het Wmo-programma richten we ons op het aanleveren van de deelnota’s (werkdocumenten). Het werkerterrein van de Wmo hebben wij hiervoor “opgeknipt” in een aantal onderdelen. In de (deel-)nota’s vindt een vertaalslag plaats tussen ambities, concrete resultaten en actiepunten. De resultaten worden daarin zoveel mogelijk SMART¹ geformuleerd.

Zo ontstaat het beeld van een huis. “Het huis van de Wmo” heeft een dak (voorliggende visie) met daaronder verschillende kamers (werkdocumenten).



Het “huis van de Wmo” kent 7 kamers:

1. Informatie, advies en cliëntondersteuning;
2. Jeugd en jeugdzorg;
3. Leefbaarheid, sociale cohesie en vrijwillige inzet;
4. Individuele voorzieningen;
5. Begeleiding voor mensen met een beperking;
6. Wonen voor mensen met een beperking/wonen voor specifieke groepen;
7. Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg.

¹ SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden

Voor elk van deze kamers worden in 2012 beleidsnotities vastgesteld: een notitie over integrale cliëntondersteuning, de jeugdnota; de woonvisie etc. De kamers waarin maatschappelijke opvang zich bevindt vormt hierop een uitzondering. De beleidsperiode van het regionaal kompas loopt tot 2014. Per kamer ontvangt de raad minimaal tweejaarlijks voortgangsrapportages en/of evaluaties.

In 2012 vinden er aanbestedingen plaats op het gebied van: hulp bij het huishouden, indicatiestelling, hulpmiddelen en trapliften.

Aan de hand van een jaaragenda wordt de raad op de hoogte gehouden wanneer welk onderwerp besproken wordt.

De Wmo-visie in breder kader

Het Wmo-beleid raakt andere beleidsterreinen die niet onder het huis van de Wmo-vallen:

- lokaal volksgezondheid beleid: een gezonde levensstijl en een goede gezondheid hebben een remmende werking op de vraag naar zorg- en welzijnsvoorzieningen. Aan de andere kant hebben welzijnsvoorzieningen een positief effect op de gezondheid.
- integraal veiligheidsbeleid: veiligheid draagt bij aan leefbaarheid in de wijken. Wanneer mensen zich in de wijk veilig voelen draagt dit bij aan de participatie.
- beleid op het gebied van werk en inkomen; goede (jeugd)zorg kan er toe bijdragen dat mensen participeren in het reguliere arbeidsproces. Het hebben van werk heeft een remmende invloed op de vraag naar Wmo-voorzieningen.

Ontwikkelingen

Een aantal maatschappelijke, bestuurlijke en financiële ontwikkelingen heeft invloed op het aanbod van, en de vraag naar, Wmo-voorzieningen.

Maatschappelijk

- het aantal kwetsbare ouderen neemt naar verwachting licht toe;
- er is sprake van een groeiende armoedeproblematiek;
- er zijn signalen dat het aantal zorgmijders toeneemt;
- eenzaamheid onder ouderen is een aandachtspunt;
- risicogedrag van jongeren neemt toe en begint al op jongere leeftijd.

Bestuurlijk

Gemeenten krijgen nieuwe taken op het gebied van:

- (extramuraal) begeleiding van mensen met een matige of ernstige beperking;
- de jeugdzorg;
- de nieuwe wet Werken naar vermogen.

De vraag naar Wmo-voorzieningen zullen stijgen onder andere door:

- de door het rijk afgekondigde IQ maatregel;
- de voortzetting van de extramuralisering in de zorg;
- wijzigingen op het gebied van PGB's (AWBZ);
- wijzigingen in het Passend Onderwijs;

Financieel

Tot slot heeft de Wmo te maken met aanzienlijke bezuinigingen. De reeds geplande bezuinigingen op de collectieve voorzieningen treffen voornamelijk de ontmoetingscentra (buurthuizen, wijksteunpunten, jongerencentra). Het gesubsidieerde activiteitenaanbod wordt minder, maar de toegankelijkheid van de accommodaties blijft door de spreiding gewaarborgd. Ten opzichte van professionele inzet wordt vrijwillige inzet belangrijker.

De bezuinigingen op de individuele voorzieningen betreffen een reeks van maatregelen, waaronder de uitbreiding van het algemeen gebruikelijke karakter van voorzieningen, het mogelijk invoeren van eigen bijdragen en het zoeken naar andere oplossingen dan het verstrekken van individuele voorzieningen.

Tijdens de raadsessie d.d. 21 juli jongstleden is opgemerkt dat er een spanningsveld bestaat tussen de doelstellingen en bezuinigingen. Daarnaast is gesteld dat een onse minder welzijn/zorg nu, niet mag leiden tot een kilo zorg extra later.

De ambities die in deze visie zijn opgenomen worden uitgevoerd binnen de daarvoor beschikbare budgetten in de meerjarenbegroting (zie hiervoor het Wmo-specificatieoverzicht).

Opbouw

Om beter uitdrukking te kunnen geven aan de samenhang tussen de verschillende onderdelen van de Wmo hebben wij ervoor gekozen om onderliggende visie in te delen op basis van de drie kerndoelen van de Wmo:

- het bevorderen van zelfredzaamheid (paragraaf 3);
- het bevorderen van zelfstandig wonen (paragraaf 4);
- het bevorderen van participatie (paragraaf 5).

In paragraaf 6 komen de nieuwe taakvelden die naar de gemeente komen aan bod. De maatschappelijke accommodaties zijn ondersteunend aan de in deze visie genoemde voorzieningen en worden in paragraaf 7 behandeld. Deze visie sluit af met een financiële paragraaf.

In de volgende paragraaf komen onze missie en uitgangspunten aan de orde.

2. Missie en uitgangspunten

In deze paragraaf komen onze missie en uitgangspunten aan de orde.

Missie

De gemeente Velsen streeft de volgende missie na:

In Velsen kan iedereen, met of zonder beperking, participeren in de samenleving. Het streven is dat Velsenaren voor zich zelf zorgen, voor hun naasten en bijdragen aan de leefbaarheid in buurten en wijken. Waar nodig worden zij hierbij ondersteund en/of aangemoedigd.

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten worden in het Wmo-beleid (2012-2015) leidend:

1. Algemeen waar het kan en specifiek waar het moet;
2. De vraag achter de vraag;
3. Compensatieplicht;
4. Getrapte verantwoordelijkheid;
5. Er op af;
6. Kwaliteit.

De visie en de uitgangspunten komen voort uit: het Collegeprogramma 2010-2014 “Vertrouwen in de kracht van Velsen”, Visie 2025[†], de Kanteling[‡], Welzijn Nieuwe Stijl[§] en Agenda 22^{**}. Elk van deze uitgangspunten wordt hieronder nader toegelicht.

Algemeen waar het kan, specifiek waar het moet

Er zal meer dan tot dusver sprake zijn van een algemeen welzijnsbeleid, waarbij diensten en functies (maatschappelijke begeleiding, ondersteuning), activiteiten en accommodaties gericht zullen zijn op de mogelijkheden en talenten van Velsenaren. Niet de leeftijd of nationaliteit staat centraal, maar de mate van kwetsbaarheid. De beëindiging van de subsidierelatie met Stichting COB dient in dit licht bezien te worden.

Specifieke activiteiten voor doelgroepen worden ingezet wanneer dit noodzakelijk is:

- Zo blijven er specifieke activiteiten voor ouderen (zoals bewegingsactiviteiten en open tafels) bestaan, maar worden deze ingebed in het algemene welzijnswerk.
- Sommige groepen hebben te maken met een achterstandpositie. Ook is het belangrijk dat ontmoeting tussen culturen bevorderd wordt. Voor vrijwilligersorganisaties die deze onderwerpen willen aanpakken, stelt het college subsidiecriteria vast.

De vraag achter de vraag

In plaats van dat het aanbod de vraag stuurt, richten de gemeente, uitvoerende organisaties en de cliënt zich op de werkelijke vraag. Maatwerk is het uitgangspunt. De zogenaamde “keukentafelgesprekken” kunnen hierbij een rol vervullen.

[†] In Visie 2025 “Kennistrijk werken in Velsen” is het terugleggen van verantwoordelijkheden bij de samenleving een van de belangrijke uitgangspunten. In de jeugdnota wordt de relatie gelegd met talentontwikkeling voor jongeren en onderwijs.

[‡] De Kanteling is een landelijk programma van de VNG dat als doel heeft om concreet invulling te geven aan het compensatiebeginsel in relatie tot de participatiedoelstelling van de Wmo.

[§] Welzijn Nieuwe Stijl is een landelijk programma van VWS

^{**} Agenda 22, is een programma dat gebaseerd is op de 22 VN standaardregels uit 1993 voor gelijke kansen en rechten voor mensen met een beperking. De uitgangspunten van dit programma worden gedeeld. De 22 regels hebben een grote overlap met het wmo-beleid.

Compensatieplicht

Ter compensatie van de beperkingen die burgers ondervinden in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, biedt de gemeente maatschappelijke ondersteuning die hen hiertoe in staat stellen.

Getrapte verantwoordelijkheid

Uitgegaan wordt van een getrapte verantwoordelijkheid waarbij achtereenvolgens wordt gekeken naar:

- de zelfredzaamheid en eigen kracht van de burger^{††};
- de rol die familie, vrienden en burens kunnen spelen;
- collectieve / voorliggende voorzieningen;
- individuele voorzieningen vormen het sluitstuk.



Er op af

In een aantal gevallen is het noodzakelijk dat de gemeente en uitvoerende organisaties naar de burger/cliënt toegaan:

- voor sommige burgers is de drempel te hoog om zelfstandig bij de gemeente of welzijnsorganisaties aan te kloppen (bijvoorbeeld als het gaat om zorgmijders);
- om maatwerk te kunnen leveren is inzicht nodig in de thuissituatie van de burger;
- interventies op het gebied van het bevorderen van leefbaarheid en sociale cohesie vragen een proactieve houding.

Kwaliteit

Bij aanbestedingen en subsidieverleningen staan zowel prijs als kwaliteit centraal. Om de kwaliteit te monitoren geeft de gemeente opdracht tot klanttevredenheidsonderzoeken. Daarnaast maken kwaliteitseisen onderdeel uit van de aanbestedingen en subsidieverleningen. Over de resultaten van de klanttevredenheidsonderzoeken wordt de raad regelmatig gerapporteerd.

In de volgende drie paragrafen komt aan bod wat wij in de komende beleidsperiode willen bereiken op het gebied van de drie kerndoelen van de Wmo: het bevorderen van zelfredzaamheid, het bevorderen van zelfstandig wonen en het bevorderen van participatie.

^{††} Wanneer het om de financiële redzaamheid gaat, is er een vangnet binnen of buiten de Wmo (bijzondere bestand).

Communicatie

De communicatie op het gebied van de Wmo richt zich primair op het informeren van inwoners van Velsen over:

- het bestaan van verschillende vormen van maatschappelijke ondersteuning;
- de plaats waar deze maatschappelijke ondersteuning wordt aangeboden.

3. Het bevorderen van zelfredzaamheid

Het uitgangspunt van de Wmo is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn, voor hun eigen leven, en ook voor elkaar. Burgers willen en kunnen zelf keuzes maken. De gemeente is ervoor om hen daarbij waar nodig te ondersteunen. Het kan daarbij gaan om informatie, advies en cliëntondersteuning, mantelzorgondersteuning, preventieve opvoedingsondersteuning en ondersteuning aan kwetsbare groepen. Per voorziening wordt in deze paragraaf antwoord gegeven op een aantal vragen:

- Waar gaat deze voorziening over?
- Welke ambities hebben wij op het gebied van deze voorziening(-en)?
- Welke relaties met andere voorzieningen en beleidsvelden zijn er?
- In welke notitie worden deze ambities nader uitgewerkt?

Informatie, advies en cliëntondersteuning

Waar gaat het over?

Inwoners van Velsen die vragen hebben over maatschappelijke ondersteuning kunnen daarvoor terecht bij het klantcontactcentrum (KCC) van de gemeente of bij het loket Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ). In 2007 besloot de gemeenteraad om het Wmo-loket in het gemeentehuis en het WWZ-loket (in de Rijnstraat) samen te voegen. Door de stagnatie en uiteindelijke annulering van de multifunctionele accommodatie De Binnenhaven is deze ambitie nog niet gerealiseerd. Eén van de belangrijkste ambities voor de nieuwe beleidsperiode is het alsnog realiseren van één toegangsportaal voor alle maatschappelijke ondersteuning.

Naast het bieden van informatie kunnen het KCC en het WWZ loket doorverwijzen naar bijvoorbeeld het maatschappelijk werk, de sociale raadslieden, organisaties voor mantelondersteuning of de MEE-organisatie. Deze organisaties bieden kortcyclische ondersteuning aan cliënten met een beperking, bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem^{**}.

De staatssecretaris van VWS heeft in haar brief van 22 juni jongstleden aangegeven dat de gelden die de MEE-organisaties nu nog rechtstreeks van het rijk krijgen, thuishoren bij gemeenten. MEE geeft cliëntondersteuning aan mensen met een beperking. Het tijdspad voor de overdracht wordt nog door het ministerie van VWS en de VNG bekendgemaakt.

In de Voorjaarsnota 2011 staat het voornemen om de subsidierelatie met Stichting COB (onderdeel van Zorgbalans) met ingang van 1 januari 2013 te beëindigen. Stichting COB verricht activiteiten op het gebied van bemiddelingen wonen, welzijn en zorg en zij beschikken over ouderenadviseurs.

Wat willen we bereiken?

- Het verbeteren van de ketensamenwerking tussen organisaties die zich met informatie, advies en cliëntondersteuning bezighouden;
- De realisatie van één toegangsportaal voor alle maatschappelijke zorg;
- Het ontwikkelen van een digitale sociale kaart;
- Het onderbrengen van de taken van de “ouderenadviseurs” en “bemiddeling wonen, welzijn en zorg” bij Socius en/of de woningbouwcorporaties. Levert dit niets op, dan kan overwogen worden deze taken onder te brengen bij de gemeente (KCC).
- De mogelijkheid van “vrijwillige” ouderenadviseurs laten onderzoeken.

^{**} MEE helpt mensen bij vragen met een beperking bij vragen op het gebied van onderwijs, wonen, werken, sociale voorzieningen, inkomen en vrije tijd. MEE informeert, en ondersteunt cliënten bij moeilijke afwegingen en wijst zo nodig de weg naar de juiste instanties. MEE is onafhankelijk van zorgaanbieders en andere instanties.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Alle collectieve en individuele Wmo-voorzieningen;
- Decentralisatie AWBZ;
- Lokaal gezondheidsbeleid in relatie tot eerstelijnszorg;

In welk werkdocumenten worden deze ambities nader uitgewerkt?

In de notitie “Integrale informatie, advies en cliëntondersteuning” en de nota Lokaal gezondheidsbeleid 2012-2015.

Mantelzorgondersteuning

Waar gaat het over?

Mantelzorgers zorgen langdurig en onbetaald voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis. Mantelzorgers zijn geen beroepsmatige zorgverleners, maar geven zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met degene voor wie ze zorgen. De Leefbaarheidsmonitor 2011 geeft aan dat 23% van de inwoners van Velsen aan naasten zorg verleent. De meerderheid van de mantelzorgers (80%) verleent al een jaar of langer mantelzorg. Het gemiddeld aantal uren per week dat een mantelzorger actief is bedraagt 9,3 uren. De meeste mantelzorg blijkt te worden verleend aan ouders (49 %) of andere familieleden (22 %). Van de mantelzorgers in Velsen ervaart 14% regelmatig of voortdurend knelpunten.

Mantelzorgondersteuning is een vorm van cliëntondersteuning en richt zich op het voorkomen en terugdringen van overbelasting van mantelzorgers. Mantelzorgondersteuning kan zich richten op het geven van informatie en advies, begeleiding, emotionele ondersteuning, educatie, praktische hulp, financiële tegemoetkoming, materiële hulp en het bieden van respijtzorg^{§§}. 16% van de mantelzorgers geeft aan zeker of misschien behoefte te hebben aan ondersteuning, vooral aan informatie en advies en aan vervangende zorg. Van degenen die behoefte hebben aan mantelzorg geeft 44% aan helemaal niet op de hoogte te zijn van organisaties die hem/haar kunnen ondersteunen.

De mantelzorgondersteuning wordt zoveel mogelijk lokaal aangeboden.

Wat willen we bereiken?

Het voorkomen en terugdringen van overbelasting van mantelzorgers door :

- De doelgroep mantelzorgers beter te bereiken met effectieve communicatieve middelen, zodat zij weten waar zij voor ondersteuning terecht kunnen.
- De ondersteuning van mantelzorgers vraaggericht in te zetten door rekening te houden met de diversiteit onder de mantelzorgers.
- Speciale aandacht te besteden aan specifieke doelgroepen mantelzorgers: jonge mantelzorgers, allochtone mantelzorgers, mantelzorgers van GGZ cliënten en werkende mantelzorgers.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Individuele voorzieningen (mantelzorgondersteuning is een voorliggende voorziening)
- Informatie, advies en cliëntondersteuning (mantelzorgondersteuning is een vorm van cliëntondersteuning)
- Centrum voor Jeugd en Gezin (indien mantelzorg wordt verleend aan hulpbehoevend gezinslid).
- Maatschappelijke begeleiding aan kwetsbare groepen

^{§§} Respijtzorg biedt mantelzorgers de mogelijkheid hun zorgtaken even helemaal aan een ander over te laten. De bedoeling is dat de mantelzorger even vrijaf van de zorg heeft.

- Begeleiding aan mensen met een matige of een ernstige beperking die nu plaats vindt in het kader van de AWBZ en overgaat naar de Wmo

In welk werkdocument worden deze ambities nader uitgewerkt?
In de notitie “Integrale informatie, advies en cliëntondersteuning”.

Centrum voor Jeugd en Gezin

Waar gaat het over?

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is een samenwerkingsverband van organisaties op het gebied van de jeugdgezondheidszorg, jeugdhulpverlening, maatschappelijk werk, welzijn, onderwijs en gemeenten. Jongeren, (aanstaande) ouders/opvoeders en professionals kunnen hier terecht voor informatie, advies, ondersteuning en hulp bij vragen/problemen rond opgroeien en opvoeden. Door een preventieve en integrale aanpak wordt zoveel mogelijk voorkomen dat kinderen (te) snel in de geïndiceerde zorg terecht komen. In 2011 is een inlooppunt van het CJG geopend in het gezondheidscentrum in Velsbroek. Naar verwachting is een tweede inlooppunt aan het Marktplaatsplein in IJmuiden eind 2011 gereed.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin hanteert de volgende uitgangspunten:

- één gezin, één plan;
- één aanspreekpunt voor de zorgcoördinatie;
- versterking van de eigen kracht van het cliënt(systeem);
- de verantwoordelijkheid voor het opvoeden zoveel mogelijk bij de ouders (en hun netwerk) laten of weer neerleggen.

Wat willen we bereiken?

- De inlooppunten van het Centrum voor Jeugd en Gezin worden verder ontwikkeld tot een volwaardig front-office voor alle vormen van opvoed- en opgroei-ondersteuning (preventief, niet-geïndiceerd en geïndiceerd - dat laatst in het kader van de transitie van de Jeugdzorg).
- Door het verder ontwikkelen van de samenwerking in de back-office^{***} en door een adequate en preventief werkende zorgcoördinatie, wordt voorkomen dat kinderen in zwaardere vormen van zorg terecht komen of buiten de boot vallen.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- De Jeugdzorg (komt vanaf 2014 gefaseerd naar de gemeenten);
- Begeleiding van mensen met een matige of ernstige beperking (<18 jaar);
- De Wet werken naar vermogen;
- Passend Onderwijs en de IQ maatregel.

In welk werkdocument worden deze ambities nader uitgewerkt?

- Actieplan Jeugd en Onderwijs 2012-2015 (voorjaar 2012);
- Regionaal Plan van Aanpak Decentralisatie Jeugdzorg (voorjaar 2013)

^{***} De Backoffice van het CJG is het samenwerkingsverband van relevante partijen op het gebied van jeugdhulpverlening en -zorg die tezamen verantwoordelijk zijn voor adequate hulp/zorg aan kinderen/jeugdigen, het gezinsplan, de zorgcoördinatie en eventuele opschaling naar zwaardere zorg.

Maatschappelijke opvang, Oggz, en ambulante verslavingszorg

Waar gaat het over?

De beleidsterreinen maatschappelijke opvang, aanpak huiselijk geweld, openbare geestelijke gezondheidszorg en ambulante verslavingszorg hangen nauw samen. Iemand is bijvoorbeeld verslaafd en daardoor uiteindelijk dakloos geworden. Hierdoor is deze persoon in de maatschappelijke opvang terechtgekomen.

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Bij vrouwenopvang is er voornamelijk sprake van problemen van relationele aard of huiselijk geweld.

Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) omvat alle activiteiten op gebied van geestelijke gezondheidszorg die niet worden uitgevoerd op basis van een individuele, vrijwillige hulpvraag. De OGGZ is gericht op sociaal kwetsbare mensen die geestelijke zorg nodig hebben, maar deze niet krijgen of omdat ze geen hulp willen, of omdat ze niet in staat zijn om hulp te vragen.

Ambulante verslavingszorg betreft activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding met betrekking tot overlast door verslaving.

Wat willen we bereiken?

Een sluitend aanbod voor sociaal kwetsbare mensen realiseren aan de hand van:

- Het bieden van maatschappelijke opvang;
- Het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg;
- Het verder aanpakken van huiselijk geweld;
- Het bestrijden van verslavingsproblematiek.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Wonen;
- Integraal veiligheidsbeleid;
- Lokaal Gezondheidsbeleid
- Jeugdbeleid

In welk werkdocumenten worden deze ambities nader uitgewerkt?

Deze specifieke ambities en actiepunten zijn reeds uitgewerkt in onderstaande deelnota's.

- Het Kompas Haarlem en Midden- en Zuid-Kennemerland: maatschappelijke opvang daklozen 2008-2014;
- Het OGGz-Convenant (2010-2014) Midden- en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer;
- Implementatienota huiselijk geweld in de Veiligheidsregio Kennemerland 2009 t/m 2012.
- Notitie uitvoeringsplan alcohol en drugsbeleid (aangeboden voor bespreking in de raad).

4. Het bevorderen van zelfstandig wonen

Vaker dan voorheen wonen mensen met een beperking en ouderen zelfstandig. Het aantal alleenwonenden zal sterk toenemen. Het verhuizen naar een instelling wordt zo lang mogelijk uitgesteld. Dit leidt tot een toenemende vraag naar hulp en ondersteuning in de thuissituatie. Dit is meestal een bewuste keuze. De extramuralisering van de zorg speelt hierin ook een rol. Geschikte woningen, ondersteuning en zorg aan huis en toegankelijke wijken zijn belangrijke voorwaarden. Het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken komt aan eenieder ten goede.

Wonen voor mensen met een beperking en specifieke groepen

Waar gaat het over?

Inwoners, met een - verhoogde kans op een - beperking, zoals ouderen, hebben baat bij een aanbod van levensloopgeschikte woningen, waar zij naar toe kunnen verhuizen, wanneer de eigen woning niet langer voldoet. De gemeente bouwt of verhuurt niet zelf, maar de gemeente heeft verschillende instrumenten om hier invulling aan te geven, met name het maken van afspraken met woningcorporaties over het opplussen van de bestaande woningvoorraad (die vaak slecht toegankelijk is) en het realiseren van levensloopgeschikte nieuwbouw. Door het investeren in levensloopgeschikte woningen nu, zijn op een later moment minder individuele woningaanpassingen nodig. Verder hebben de gemeente en de corporaties de mogelijkheid om bij de toewijzing toegankelijke huurwoningen voor specifieke doelgroepen te labelen.

Wat willen wij bereiken?

- Voor kwetsbare inwoners is passende en betaalbare woonruimte beschikbaar.
- Aandacht voor nultreden woningen voor personen met een beperking (ouderen).
- Aandacht voor bezoekbaarheid, toegankelijkheid en uitgangelijkheid van nieuwbouwwoningen (binnen de instrumenten die de gemeente hiervoor heeft).
- Aandacht voor specifieke woonvormen voor jongeren met een beperking.
- Terugkeer uit maatschappelijke opvang, jeugdzorg en zorg naar zelfstandig wonen wordt gefaciliteerd.
- Het creëren van een dusdanig aanbod van (individuele) woonvoorzieningen dat er evenwicht bestaat tussen de afweging een Velsenaar zo lang mogelijk in eigen woning te laten wonen en het besluit iemand elders te verzorgen.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Woonbeleid;
- Beleid op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg en maatschappelijke opvang;
- Informatie, advies en cliëntondersteuning;
- Leefbaarheid / fysieke woonomgeving;
- Lokale seniorenagenda.

In welke werkdocumenten worden deze ambities nader uitgewerkt?

In de Woonvisie, de Wmo-verordening (individuele woningaanpassingen) en de nota Lokaal gezondheidsbeleid periode 2012-2015.

Maatschappelijke ondersteuning aan huis (o.a. hulp bij het huishouden)

Voor mensen met een beperking bestaat er een sluitend aanbod van diensten aan huis, die hen in staat stelt om zolang mogelijk een huishouding te voeren. Het gaat daarbij niet alleen om huishoudelijke verzorging, maar ook om andere diensten aan huis, zoals een boodschappendienst, een klussendienst en ondersteuning bij (financiële) administratie.

Wat willen wij bereiken?

- Het realiseren van een optimale balans tussen de eigen kracht van de burger, informele zorg en professionele inzet;
- Een onderzoek naar de mogelijkheden of de wonenplustdiensten kunnen worden overgenomen: door private aanbieders, via werknemers van re-integratiebedrijven, “onze” inwoners met een gemeentelijke uitkering, etc.;
- Het realiseren van een dusdanig aanbod van hulp bij het huishouden, dat er op gericht is dat een burger het huishouden kan inrichten op een wijze die men gewend was, toen men het nog zelfstandig kon.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Informatie, advies en cliëntondersteuning;
- AWBZ-zorg

In welk werkdocumenten worden deze ambities nader uitgewerkt?

In de Wmo-verordening

Zorg aan huis

Veel mensen die ondersteuning krijgen vanuit de Wmo zijn tevens aangewezen op langdurige AWBZ-zorg. Het kan daarbij gaan om verpleging en/of persoonlijke verzorging. Ook kunnen zij zorg ontvangen op basis van de Zorgverzekeringswet (Zvw). De gemeente ondersteunt cliënten waarbij sprake is van een combinatie van de Wmo, AWBZ en/of Zvw.

Een leefbare woonomgeving

Waar gaat het over?

Een leefbare woonomgeving is voor iedereen belangrijk. Voor mensen met een beperking, kwetsbare groepen en ouderen geldt dit des te meer. In Velsen werken gemeenten, woningbouwcorporaties, politie, Stichting Welzijn Velsen in wijkteams samen aan een woonomgeving die sociaal, schoon, heel en veilig is. Deze aanpak sluit aan op de behoefte van de wijk.

Mensen met een beperking zijn daarnaast gebaat bij een toegankelijke woonomgeving. Burgers kunnen kleine aanpassingen in de woonomgeving doorgeven aan het meldpunt beheer en openbare ruimte. Doorgaans wordt op korte termijn een oplossing gevonden voor de toegankelijkheid. Bij ingrijpende veranderingen in de openbare ruimte vraagt de gemeente advies aan het gehandicaptenberaad.

Velsenaren geven voor hun woonomgeving een 7,6 als rapportcijfer (Leefbaarheidsmonitor 2011). Dit is significant beter dan gemeenten uit een zelfde grootteklasse (5,7).

Wat willen we bereiken?

- Schoon, sociaal, heel en veilige wijken door integrale samenwerking binnen de wijkteams en afstemming met de wijkplatforms.
- Een toegankelijke woonomgeving voor mensen met een beperking.
- Preventie van jeugdoverlast, jeugdcriminaliteit en aanpak van probleemjongeren.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Wijkinitiatieven;
- Wijkgerichte dienstverlening
- Vrijwilligerswerk;
- Veiligheid;
- Lokaal gezondheidsbeleid.

In welke werkdocumenten worden deze ambities nader uitgewerkt?

- De nota over “Vrijwillige inzet, versterking maatschappelijk middenveld en het bevorderen van leefbaarheid” (werktitel);
- Kadernota integraal veiligheidsbeleid 2011-2014;
- De Jeugdnota;
- De nota Lokaal gezondheidsbeleid 2012-2015;
- De notitie over actief burgerschap.

5. Het bevorderen van participatie

Iedereen, met of zonder beperking, dient te kunnen meedoen aan het maatschappelijk verkeer. In het kader van de Wmo gaat het onder andere om het aangaan en onderhouden van sociale contacten, een actieve bijdrage leveren aan de samenleving en mobiliteit.

Het beleid richt zich op het zo veel mogelijk gebruik maken van de in de wijk, of in de gemeente aanwezige sociale hulpbronnen. Dit streven is nauw verwant aan de ambitie om de sociale cohesie te bevorderen: actief burgerschap leidt tot een sterker maatschappelijk middenveld. In de Leefbaarheidsmonitor 2011 scoort Velsen op het gebied van sociale cohesie een 6,4. Dit cijfer is vergelijkbaar met gemeenten uit een zelfde grootteklasse. Zowel buurthuizen als verenigingen bieden gelegenheid voor ontmoeting. Zij fungeren daarnaast als werkplaatsen waar mensen vaardigheden en talenten kunnen ontwikkelen. Bij het realiseren van voorzieningen wordt gestreefd naar een optimale verhouding tussen vrijwillige en professionele inzet.

Eenzaamheid is een hardnekkig probleem in de samenleving, waar niet een eenvoudige oplossing voor te vinden is. Niet alleen ouderen hebben met eenzaamheid te maken maar ook andere leeftijdsgroepen. Activiteiten in buurthuizen en vrijwilligerswerk kunnen er toe bijdragen dat mensen zich minder eenzaam voelen.

In deze paragraaf komen voorzieningen aan bod op het gebied van vrijwilligerswerk, buurthuiswerk, maatschappelijke stages en mobiliteit.

Stimuleren van vrijwilligerswerk en wijkinitiatieven

Waar gaat het over?

Velsen kent een bruisend verenigingsleven onder andere op het gebied van cultuur, sport, informele zorg en bewonersorganisaties. Maar liefst 33% van de Velsenaren geeft aan wel eens aan vrijwilligerswerk te doen. Op het gebied van sport en recreatie zijn er de meeste vrijwilligers, nl. 35 %. Ook zijn er veel vrijwilligers op het gebied van onderwijs, kinderopvang of crèche (13 %) en zorg of hulpverlening (13 %). De gemeente Velsen subsidieert het Servicecentrum Vrijwilligerswerk (onderdeel van Stichting Welzijn Velsen) voor het bemiddelen van vrijwilligersvacatures, het geven van informatie en advies, deskundigheidsbevordering en begeleiding aan vrijwilligers. Ook stelt de gemeente jaarlijks een budget beschikbaar voor wijkinitiatieven.

Wat willen wij bereiken?

Het versterken van het vrijwilligerswerk door:

- Het ondersteuningsaanbod voor vrijwilligers en maatschappelijke organisaties vraaggericht in te zetten. Vraag en aanbod worden beter op elkaar afgestemd.
- Het servicecentrum vrijwilligerswerk gaat zich meer bezig houden met het bevorderen van vrijwilligerswerk onder specifieke doelgroepen: allochtonen, zorgvrijwilligers, re-integratievrijwilligers, jonge vrijwilligers en senioren.
- Inwoners van Velsen worden beter bekend met de mogelijkheden van het indienen van wijkinitiatieven.
- Sterke sportverenigingen met een gericht vrijwilligersbeleid.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Sport (sportstimulering en -ondersteuning);
- Onderwijs, kinderopvang en crèche;
- Zorg / hulpverlening;
- Sociaal-maatschappelijk werk / Buurthuis werk;
- Cultuur en kunst;
- Wijkgerichte dienstverlening;
- Mantelzorg (via zorgvrijwilligers);

- Lokale seniorenagenda.

In welke werkdocumenten worden deze ambities nader uitgewerkt?

- De notitie over vrijwillige inzet, buurthuiswerk en sociale cohesie.

Maatschappelijke stages

Waar gaat het over?

De rijksoverheid heeft als doel gesteld dat alle leerlingen in het voortgezet onderwijs ingaande het schooljaar 2011-2012 wettelijk verplicht een maatschappelijke stage lopen. De stage van 30 uur dient in de vorm van vrijwilligerswerk bij non-profitorganisaties uitgevoerd te worden en heeft als doel het idee van burgerschap, en daarmee gepaarde gaande vrijwillige inzet, te bevorderen. Via het doen van een maatschappelijke stage maken alle jongeren tijdens hun middelbare schoolperiode op een anders dan de gebruikelijke manier kennis met de samenleving en ervaren zij wat het betekent om een onbetaalde bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Wat willen wij bereiken?

Alle jongeren doen in hun middelbare schoolperiode een maatschappelijke stage^{†††}.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Lokaal onderwijsbeleid;
- Vrijwilligerswerk;
- Sport;
- Cultuur;
- Jeugdbeleid;
- Maatschappelijke voorzieningen / sociaal beleid;
- Gemeente en politiek.

In welke werkdocumenten worden deze ambities nader uitgewerkt?

- In de jeugdnota;
- Het convenant maatschappelijke stages

Buurthuiswerk en opbouwwerk

Waar gaat het over?

Buurthuizen zijn centra voor ontmoeting, ontplooiing en recreatie voor zowel kwetsbare als niet-kwetsbare inwoners. Voor een groot deel worden buurthuizen gerund door vrijwilligers. Een stukje professionele ondersteuning is daarbij nodig. Het samenwerken met andere vrijwilligers draagt bij aan de ontwikkeling van (sociale) vaardigheden bij kwetsbare groepen. Mensen die niet-kwetsbaar zijn kunnen in hoge mate zelfstandig activiteiten organiseren in een buurthuis.

Het College heeft aangegeven de ontmoetingsactiviteiten en –accommodaties te gaan herijken. De accommodaties komen in paragraaf 7 aan de orde. De lokale leefbaarheidsmonitor geeft aan dat 17% van de inwoners van Velsen afgelopen jaar minimaal één keer een buurthuis heeft bezocht. Van de groep die geen buurthuis bezoekt, geeft 87% hier geen behoefte aan te hebben.

^{†††} Dit betreft een gezamenlijke doelstelling van gemeenten, scholen en Stichting Welzijn Velsen. De taken en verantwoordelijkheden zijn/worden vastgelegd in het convenant maatschappelijke stages.

Wat willen wij bereiken?

- De activiteiten van Stichting Welzijn Velsen worden (meer) vraag gestuurd: op basis van een wijkanalyse verbindt SWV mensen met initiatieven of met gedeelde interesses. De kernwoorden van deze nieuwe werkwijze zijn: vraaggericht, eigen kracht en erop af.
- Specifieke ontmoetingsactiviteiten voor ouderen, waaronder open tafels en bewegingsactiviteiten, worden geïntegreerd in het algemene buurthuiswerk van Stichting Welzijn Velsen. Het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen en kwetsbare groepen blijft een aandachtspunt. Ook zij worden aangesproken op hun talenten en mogelijkheden en niet op hun beperkingen.
- Optimale bezetting van de – gesubsidieerde- accommodaties

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Vrijwilligerswerk;
- Wijkteams;
- Jeugdbeleid;
- Lokale seniorenagenda;
- Accommodatiebeleid;
- Vastgoedbeleid.

In welke werkdocumenten worden deze ambities nader uitgewerkt?

- De notitie over vrijwillige inzet, buurthuiswerk en sociale cohesie;
- Jeugdnota;
- Vastgoednota.

Mobiliteit

Waar gaat het over?

Vervoersvoorzieningen zijn voorzieningen waarmee mensen in staat worden gesteld zich zelfstandig buitenshuis te kunnen verplaatsen. Het gaat dus altijd om het verminderen van mobiliteitsproblemen en niet om het wegnemen daarvan. De voorziening kan bestaan uit een tegemoetkoming in de kosten voor collectief vervoer, een individuele rolstoeltaxi of gebruik van een (eigen) auto. De voorziening kan ook bestaan uit een scootmobiel. In Velsen bestaat daarnaast nog de mogelijkheid om vervoer te regelen via Stichting OIG-IHD. Ook dragen goede verbindingen in het kader van het reguliere openbare vervoer bij aan de mobiliteit. Goed openbaar vervoer heeft een remmende werking op duurdere vervoersvoorzieningen. Naast vervoersvoorzieningen zijn er nog rolstoelvoorzieningen.

Wat willen wij bereiken?

- In het kader van mobiliteit wordt met een scala aan voorzieningen er naar gestreefd dat mensen met een beperking het leven van alledag kunnen invullen.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Beleid gericht op participatie in de brede zin.

In welke werkdocumenten worden deze ambities nader uitgewerkt?

In de Wmo-verordening.

6. Nieuwe taken voor gemeenten

In deze paragraaf komen de nieuwe taken op het gebied van begeleiding, jeugdzorg en werken naar vermogen één voor één aan bod. Deze nieuwe taken zijn vastgelegd in de bestuursafspraken (2011-2015).

Tussen deze taakvelden bestaat samenhang op het niveau van: doelen, het proces en de cliënt.

Doelen/beleid

Arbeidsparticipatie en maatschappelijke participatie hebben een remmende werking op de vraag naar zorg en het is evident dat daar dus in geïnvesteerd moet worden. Daarnaast geldt dan dat goede begeleiding en zorg aan die participatie kunnen bijdragen.

Proces

De nieuwe taken komen min of meer in dezelfde periode naar de gemeenten. Vanuit het oogpunt van aansturing dient de inpassing van deze nieuwe taken in de gemeentelijke organisatie procesmatig integraal te worden aangepakt.

De cliënt

De nieuwe taakvelden gaan over kwetsbare burgers. Cliënten en/of gezinnen kunnen gecombineerd gebruik maken van voorzieningen op het gebied van werken naar vermogen, begeleiding en jeugdzorg.

Decentralisatie van dagbesteding van AWBZ naar de Wmo

Waar gaat het over?

Mensen met een matige of ernstige beperking die zelfstandig (extramuraal) wonen, ontvangen op basis van een indicatie begeleiding vanuit de AWBZ. Het gaat om mensen met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische problematiek of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking.

De begeleiding heeft als doel de zelfredzaamheid van mensen met een beperking te vergroten, waardoor opname in een instelling of verwaarlozing wordt voorkomen. De begeleiding draagt eraan bij dat mensen met een beperking optimaal kunnen functioneren op allerlei levensgebieden: zelfzorg, wonen, werken, financiën, vrije tijd, sociaal netwerk en contacten met instanties. De begeleiding wordt ook ingezet ter ontlasting van mantelzorgers.

De begeleiding wordt in de AWBZ zowel individueel aangeboden (bijvoorbeeld ambulante begeleiding en woonbegeleiding) als groepsgewijs (dagbesteding).

Vanaf 2014 worden gemeenten verantwoordelijk voor deze begeleiding. Vanaf 2013 worden gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe cases. In de praktijk betekent de overgang van deze nieuwe taken een transitie van “zorg” (AWBZ) naar “participatie” (Wmo). Om hieraan invulling te geven wordt het bestaande aanbod herzien en zoveel mogelijk “Wmo-proof” gemaakt.

Wmo-proof maken van voorzieningen op het gebied van begeleiding betekent in onze visie: op basis van de uitgangspunten van het Wmo beleid invulling geven aan de begeleiding:

- zo veel mogelijk generiek beleid;
- de vraag achter de vraag (maatwerk);
- compensatieplicht;

- getrapte verantwoordelijkheid (eigen kracht, civil society, collectieve en individuele voorzieningen);
- er op af gaan;
- kwaliteit.

Concreet betekent dit een transformatie:

- van specifiek naar algemeen
- van individuele voorzieningen naar collectieve / voorliggende voorzieningen
- van professionele inzet naar vrijwillige inzet / mantelzorg
- van dure naar goedkoopst adequate voorzieningen.

Gemeenten krijgen er een forste ondersteuningstaak in de Wmo bij en gemeenten krijgen te maken met een grote diversiteit aan doelgroepen die bovendien relatief onbekend zijn voor gemeenten. Voor gemeenten is het effectief gezamenlijk op te trekken. Dit geldt niet alleen voor de transitieperiode maar ook daarna.

Dee overheveling van de begeleiding gaat met een korting gepaard. De verwachting is dat het rijk mei 2012 het uitvoeringsbudget vaststelt.

Wat willen we bereiken?

- Voorbereiding op de overdracht van de begeleiding naar de gemeente door middel van samenwerking met de provincie Noord Holland en de gemeenten in Midden- en Zuid Kennemerland.
- Realiseren van de transitie in de daarvoor gestelde termijnen in het bestuursakkoord.
 - Het Wmo-proof maken van het begeleidingsaanbod: van zorg naar participatie.
 - De organisatie rond de toeleiding naar de begeleiding realiseren.
- Tevreden inwoners van Velsen die van deze voorzieningen gebruik maken.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Informatie, advies en cliëntondersteuning (toeleiding);
- Mantelzorg;
- Maatschappelijke begeleiding van kwetsbare groepen;
- Wonen.

In welk werkdocument worden deze ambities nader uitgewerkt?

In het projectplan “Decentralisatie van begeleiding uit de AWBZ naar de Wmo”.

Decentralisatie van Jeugdzorg

Waar gaat het over?

Gemeenten worden verantwoordelijk voor alle jeugdhulpverlening en -zorg die nu onder het rijk, de provincies, de gemeente, de Awbz en de Zorgverzekeringswet valt. Het gaat om de ambulante, residentiële, vrijwillige en gesloten jeugdzorg, de jeugdbescherming (voogdij en gezinsvoogdij), jeugdreclassering, jeugd-geestelijke gezondheidszorg en jeugd-licht verstandelijk gehandicapten zorg. Het Centrum voor Jeugd en Gezin gaat als front-office dienen voor de zorg voor de jeugd en zal hierbij nauw samenwerken en afstemmen met het onderwijs.

Binnen de jeugdzorg is een verandering van visie gaande die vergelijkbaar is met die van de Wmo. Het huidige stelsel gaat uit van zogenaamde 'verzekerde rechten'. Zowel in de Wet op de jeugdzorg, de Zorgverzekeringswet als in de Awbz bestaat bij elk probleem een recht op hulp/zorg. De afgelopen jaren is het beroep op die hulp/zorg enorm toegenomen. De

bedoeling is dat terug te dringen door niet alleen meer collectieve vormen van preventie in te zetten maar ook door de hulp dicht bij de omgeving van het kind en gezin te verlenen.

In voorbereiding op de overheveling van deze taken gaan de gemeenten in Midden-Kennemerland in 2012 en 2013 een pilot uitvoeren op het gebied van ambulante hulpverlening aan jongeren zonder indicatie vooraf. In Midden Kennemerland wordt nu al een pilot uitgevoerd betreffende vroegtijdig schoolverlaters en thuiszitters.

Wat willen we bereiken?

- Invoering van de nieuwe taakvelden binnen de daarvoor bestuurlijk vastgestelde termijnen.
- Voorbereiding op de overdracht van de Jeugdzorg naar de gemeente middels samenwerking met de Provincie Noord Holland en de gemeenten in Midden-Kennemerland;
- Realisatie van het plan van aanpak voor de regio Midden-Kennemerland (2013);
- De hierboven genoemde pilots zijn afgerond en hebben voldoende kennis en ervaring opgeleverd voor de overdracht van de jeugdzorg.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen?

- Informatie, advies en cliëntondersteuning;
- Centrum voor jeugd en gezin / preventieve opvoedingsondersteuning;
- Jeugd- en jongerenwerk;
- Onderwijs.

In welk werkdocumenten worden deze ambities nader uitgewerkt?

In het Regionaal Plan van Aanpak Decentralisatie Jeugdzorg (voorjaar 2013)

Wet werken naar vermogen

Het kabinet is voornemens om met ingang van 1 januari 2013 de Wet werken naar vermogen (Wwnv) in te voeren. Deze wet vervangt de Wet investeren in jongeren, de Wet werk en bijstand, de Wet op de sociale werkvoorziening en de Wet arbeidsongeschiktheid voor jonggehandicapten.

De Wet werken naar vermogen vormt geen onderdeel van de Wmo. Wel dient deze wet in samenhang te worden gezien met ander beleid. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt in zijn notitie over de Wwnv dat een activerende sociale zekerheid niet genoeg is om de kans op werk voor mensen met een arbeidsmarkt te vergroten. De knelpunten om mee te kunnen doen op de arbeidsmarkt ontstaan volgens hem veel vroeger op andere leefgebieden, met name de overgangen tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Maar tussen (jeugd)zorg en arbeid blijken soms in de praktijk eveneens obstakels voor een soepele overgang tot de arbeidsmarkt.

Met de nieuwe Wet werken naar vermogen beoogt het kabinet gemeenten in staat te stellen om een samenhangende aanpak te ontwikkelen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Gemeenten voeren immers op andere terreinen als de (jeugd) zorg, welzijn, schuldhulpverlening en dagbesteding de regio of gaan dit op korte termijn doen.

Diezelfde overheid gaat fors korten op de re-integratiebudgetten. De verwachting is dat daardoor burgers met een grote afstand tot de arbeidsmarkt meer een beroep gaan doen op Wmo-voorzieningen. Op diezelfde Wmo gaan in de periode 2012 - 2015 op het gebied van de Wmo ook aanzienlijke bezuinigingen doorgevoerd worden.

Welke kansen kunnen ondanks deze bezuinigingen aangegrepen worden?

- Integraal Jeugdbeleid;
- Relatie onderwijs, werkgevers en gemeente versterken.

7. Maatschappelijke accommodaties

Sociale accommodaties zijn geen doel op zich, zij zijn een randvoorwaarde om doelstellingen op het gebied van de Wmo te realiseren. Daarbij kan een onderscheid gemaakt worden tussen:

- ontmoetingsaccommodaties;
- accommodaties waarin activiteiten op het gebied van maatschappelijke begeleiding plaatsvinden;
- peuterspeelzalen.

Op deze 3 typen accommodaties gaan wij in de paragraaf in.

Ontmoetingscentra: wat is de huidige situatie?

Met ontmoetingscentra wordt bedoeld: buurthuizen, jongerencentra, wijksteunpunten en dorps huizen. Hieronder volgt een overzicht van de ontmoetingscentra op basis van een wijkindeling.

Velsen Noord	buurthuis De Mel (relatie Brede School)
	wijksteunpunt Watervliet
IJmuiden-West	buurthuis De Brulboei
IJmuiden-Noord en –Zuid	buurthuis De Spil
Zeewijk	buurthuis De Dwarsligger / Jongerencentrum de Branding
	wijksteunpunt Zeewijk
Driehuis	buurthuis De Driehoek
Velsbroek	buurthuis De Veste in het Polderhuis
	jongerencentrum De Koe
	wijksteunpunt de Hofstede
Santpoort-Noord	Het Terras (tijdelijke huisvesting)
Santpoort-Zuid	't Brederode Huys

Criteria voor de spreiding van ontmoetingscentra

Er zijn twee belangrijke uitgangspunten in het accommodatiebeleid:

- In een ontmoetingscentrum dienen jong en oud elkaar te kunnen ontmoeten. Ouderen staan midden in de samenleving;
- Basisaccommodaties dienen makkelijk toegankelijk te zijn voor mensen die er activiteiten willen volgen en/of ontplooiën.

Op basis van het eerste uitgangspunt zullen in wijken waar een buurthuis en een wijksteunpunt staan, deze geïntegreerd worden tot één ontmoetingscentrum. Op basis van het tweede uitgangspunt wordt gestreefd naar één gesubsidieerde accommodatie per wijk.

Naast deze twee uitgangspunten zijn andere aspecten van belang:

- het inwoneraantal in een wijk;
- de behoefte aan ontmoetingsactiviteiten (zie hiervoor de leefbaarheidsmonitor) / de bezettingsgraad van accommodaties;
- de mate waarin een ontmoetingscentrum op eigen kracht van buurtbewoners draait;
- de hoogte van de subsidie;
- de geografische ligging.

Accommodaties op het gebied van maatschappelijke begeleiding

Op dit ogenblik vindt cliëntondersteuning op verschillende locaties in Velsen plaats. In Driehuis kan men terecht voor het algemeen maatschappelijk werk, in de wijksteunpunten voor de ouderenadviseurs, in wijksteunpunt De Delta voor de sociale raadslieden en in gezondheidscentrum in Velsbroek bevindt zich een inlooppunt van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

In paragraaf 2 is de ambitie neergelegd om te komen tot één toegangsportaal voor alle maatschappelijke ondersteuning. Het betreft hier een toegangsportaal naast de inlooppunten van het Centrum voor Jeugd en Gezin. De invulling van deze ambitie komt in de notitie “Integrale cliëntondersteuning” aan bod. Het huisvestingsvraagstuk wordt daarin meegenomen.

Naast het ene toegangsportaal wordt onderzocht of er in elk van bovenstaande ontmoetingscentra een afspraakruimte gerealiseerd kan worden welke door de gemeente en maatschappelijke organisaties gereserveerd kunnen worden. Stichting Socius stelt nu al cliënten uit Velsen-Noord in de gelegenheid om afspraken te maken in buurthuis De Mel.

Peuterspeelzalen

De gemeente Velsen staat een goede spreiding en daarmee een laagdrempelig aanbod van peuterspeelzalen voor. In de Voorjaarsnota 2011 zijn bezuinigingen op genomen op het gebied van voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzaalwerk en VVE). Bekeken wordt hoe deze voorzieningen structureel efficiënter kunnen worden uitgevoerd.

Toegankelijkheid van voorzieningen

Waar gaat het over?

Voor mensen met een beperking is het belangrijk dat voorzieningen zo veel mogelijk toegankelijk zijn. De gemeente heeft voor haar eigen accommodaties hierin een plicht en voorbeeldfunctie. In voorgaande beleidsperiode is op basis van een onderzoek van het Gehandicaptenberaad Velsen een aantal knelpunten aangepakt.

Wat willen wij bereiken?

- Knelpunten worden in overleg met het Gehandicaptenberaad opgelost.

Welke relaties zijn er met andere voorzieningen en beleidsterreinen

- Accommodatiebeleid;
- Antidiscriminatiebeleid.

In welke werkdocument is deze ambitie nader uitgewerkt?

In het “Onderzoek toe- en uitgangspunten openbare gebouwen in de gemeente Velsen” (dit document is opgesteld door het Gehandicaptenberaad Velsen).